

I MOTTATT

09 OKT 2013

Fylkesmannen i Oppland

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo

Deres referanse
Vår referanse 2013/5113-0 520 OMD
Saksbehandler Anders Prestegarden, tlf. 61 26 61 60

Dato 04.10.2013

Fysisk kompensasjon for jordbruks og naturområder - høring av rapport

Vi viser til brev av 6. august 2013 hvor rapport om fysisk kompensasjon for jordbruks- og naturområder ved samferdselsutbygging er sendt på høring.

I brevet framgår det at en arbeidsgruppe i regi av Samferdselsdepartementet har utarbeidet en rapport om bruk av fysisk kompensasjon for dyrka mark og natur som virkemiddel ved i samferdselsprosjekter. Det bes om eventuelle synspunkter på rapporten.

Rapporten «Fysisk kompensasjon for jordbruks- og naturområder ved samferdselsutbygging» på nesten 150 sider følges av tre underlagsrapporter

1. Litteraturstudie: kompensasjon av jordbruks- og naturområder ved samferdselsutbygging (Multikonsult, Skog og landskap og Naturrestaurering 2013)
2. Kategorisering og vurdering av mulig omfang av kompensasjon for natur og jordbruksområder i samferdselsprosjekter (Rambøll 2013)
3. Flytting av oppdyrket jordsmonn for reetablering av jordbruksarealer (Bioforsk 2013)

Kompensasjon handler i rapporten om å kompensere fysisk for viktige funksjoner i jordbruks- og naturområder som går tapt, ikke om økonomisk kompensasjon til grunneiere. Kompensasjon kan for eksempel være å opparbeide dyrket mark av minst like god kvalitet på et annet sted.

Temaet er svært omfattende og arbeidsgruppen har lagt fram en rapport som etter Fylkesmannen sin vurdering bør være et godt grunnlag for videre arbeid med temaet. Fylkesmannen støtter derfor arbeidsgruppens generelle vurderinger om bruk av kompensasjonstiltak i forbindelse med statlige samferdselstiltak. Fylkesmannen støtter spesielt forslaget om at det igangsettes pilotprosjekter med kompensasjon av jordbruks- og naturområdet knyttet til større samferdselsutbygginger. Det er viktig å få erfaring med vurdering av kompensasjon fra overordnet planlegging, men også fra detaljplanlegging for å få fram gode, praktiske eksempler på hva kompensasjon kan innebære.

De omtalte pilotprosjekter vil ta noe tid. Fylkesmannen i Oppland vil understreke at kompensasjonstiltak må vurderes som en siste utvei når en ser at det ikke er mulig å unngå omdisponering av dyrka jord eller ivaretagelse av naturverdier på annen måte. Det er derfor viktig at utbygger i sin planlegging søker løsninger som i størst mulig grad reduserer de negative konsekvensene ved utbyggingen og at kompensasjonstiltak vurderes for å gjøre opp for de gjenværende negative konsekvenser på f.eks. jordbruksområder.

Fylkesmannen vil understreke betydningen av at en evt. vurdering av kompensasjon vurderes tidlig planprosesser for å unngå at planleggingstiden blir forlenget. Fylkesmannen deler arbeidsgruppas vurdering av at kompensasjon kan korte ned planleggingstiden dersom kompensasjon fungerer som virkemiddel for å løse fastlåste konflikter som ville ha oppstått ved alternative trasevalg.

I Oppland er det igangsatt og planlegges flere store samferdselsprosjekter. Ny infrastruktur gir ofte store inngrep i jordbruks- og naturområder og det kan oppstå store konflikter. Fylkesmannen har med interesse lagt merke til at det er gjort vurderinger av aktuelle kompensasjonsområder i fylket (E6 Ringebu – Frya og rv. 4 Roa – Gran)(Rambøll).

Den framlagte rapporten er en viktig start for å utrede det faglige grunnlaget for å benytte kompensasjon som virkemiddel i norsk samferdselssektor. Fylkesmannen har gjennom arbeid med kommunedelplan/reguleringsplan for E16 i Jevnaker sett at det synes å mangle mulighet for å få ekspropriasjonshjemmel til å skaffe areal hvor en kan gjennomføre fysisk kompensasjon av dyrka jord. Fylkesmannen ber om at det vurderes å skaffe mulighet for ekspropriasjonshjemmel.

Kristin Hille Valla

Anders Prestegarden
avdelingsdirektør